

Odpověď Ministerstva zdravotnictví (MZD) na žádost o informaci dle zákona č.106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Vážený pane,

k Vaší žádosti o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, doručené Ministerstvu zdravotnictví dne 1. prosince 2025, evidované pod č.j. xxx, kterou jste vznesl níže uvedené dotazy:

poskytnutí stanoviska Ministerstva zdravotnictví ČR vůči zdravotním pojišťovnám ve věci přímého účinku článku 12 odst. 1 písm. e) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/98/EU ze dne 13. prosince 2011 o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě (tzv. single permit).

Uvádím následující informace:

Ministerstvo zdravotnictví v návaznosti na změnu výkladu Ministerstva práce a sociálních věcí k směrnici o jednotném povolení v září 2024 informovalo dopisem všechny zdravotní pojišťovny o nutnosti změny výkladu i ve vztahu k veřejnému zdravotnímu pojištění (viz přílohu). Dopis shrnoval výsledky série jednání se zdravotními pojišťovnami. Směrnice o jednotném povolení zaručuje rovné zacházení ve srovnání se státními příslušníky nejen zaměstnaným cizincům, ale také cizincům, kteří byli po určité době zaměstnání registrováni jako uchazeči o zaměstnání. Tento princip vyplývá z preambule směrnice ve spojení s jejím článkem 12 a vztahuje se i na oblast sociálního zabezpečení, včetně věcných dávek v nemoci.

Ministerstvo zdravotnictví dovozuje, že tito cizinci mají mít po dobu jejich zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání ÚP rovné zacházení z hlediska veřejného zdravotního pojištění. Prakticky to znamená, že osoba s platným jednotným povolením (včetně pobytové fikce podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců), která je evidována jako uchazeč o zaměstnání, má právo setrvat ve veřejném zdravotním pojištění, přičemž po tuto dobu za ni pojistné platí stát, v souladu s § 7 odst. 1 písm. e) zákona o veřejném zdravotním pojištění.

V případě sporu mezi zdravotní pojišťovnou a pojištěncem o splnění podmínek účasti na pojištění se pojištěnec může domáhat vydání rozhodnutí ve správním řízení podle § 53 odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění. Cílem uvedené změny bylo odstranit nerovný přístup k věcným dávkám oproti českým pojištěncům a předejít nepřímé diskriminaci. ÚP o změně výkladu informoval své klienty a odkázal je na řešení pojištění se zdravotními pojišťovnami.

V následné písemné komunikaci s Kanceláří veřejného ochránce práv (dále jen „KVOP“) během září až října 2025 Ministerstvo zdravotnictví vyjasnilo, že výše uvedený výklad se vztahuje jak na držitele duální zaměstnanecké karty, tak na držitele neduální zaměstnanecké karty. Ačkoli neduální zaměstnanecká karta nebyla zavedena jako nástroj transpozice směrnice o jednotném povolení, naplňuje její definici jednotného povolení, neboť jde o povolení k pobytu vydané členským státem za účelem výkonu práce. Z tohoto důvodu se směrnice o jednotném povolení podle jejího článku 3 vztahuje také na držitele neduální zaměstnanecké karty. Tito držitelé zároveň nespádají do žádné z kategorií cizinců, které jsou z působnosti směrnice výslovně vyloučeny. Z uvedeného plyne, že směrnice dopadá na všechny držitele neduální zaměstnanecké karty, stejně jako na držitele karty duální, bez ohledu na konkrétní důvod jejich přijetí na území státu.

Ministerstvo zdravotnictví dále upozornilo na rozdílné trvání pobytových oprávnění. U duální zaměstnanecké karty končí platnost zpravidla nejpozději 90. den po skončení příslušného pracovněprávního vztahu, nepodá-li cizinec žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem. Naproti tomu neduální zaměstnanecká karta není svou platností vázána na trvání pracovněprávního vztahu a může být vydána až na dobu dvou let. Tento rozdíl má významný dopad na to, jak dlouho může cizinec v době nezaměstnanosti být evidován jako uchazeč o zaměstnání a potažmo být účasten veřejného zdravotního pojištění.

Dne 8. prosince 2025 Ministerstvo zdravotnictví uspořádalo jednání za účasti zástupců MPSV, KVOP a zdravotních pojišťoven s cílem vyjasnit postavení držitelů zaměstnanecké karty ve vztahu k veřejnému zdravotnímu pojištění během nezaměstnanosti. Výsledkem tohoto jednání je závěr, že držitelé zaměstnanecké karty – bez ohledu na to, zda se jedná o duální nebo neduální typ – mají na základě přímého účinku směrnice o jednotném povolení právo setrvat v systému veřejného zdravotního pojištění i po skončení příslušného pracovněprávního vztahu, a to po dobu jejich zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání. Zdravotní pojišťovny budou v tomto směru vycházet z údajů v evidenci uchazečů o zaměstnání. Tato výkladová změna bude v praxi aplikována již od 1. ledna 2026, přičemž příslušné informace budou v dohledné době zveřejněny na internetových stránkách Ministerstva zdravotnictví.